

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELOS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átveve:</i>	Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Egész évre . . . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . . . 3 > — >	<i>Vidékre postán szállítva:</i>
Negyedévre . . . 1 > 50 >	Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . . . 5 > — >
<i>Helyben házhoz hordva:</i>	Negyedévre . . . 2 > 50 >
Egész évre . . . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . . . 4 > — >	<i>Egyes szám ára 4 kr.</i>

Megint az állami anyakönyvvezetésről.

Szálló ige, hogy »ugy dolgozzál, mintha örökké élnél.« A törvényhozóknak is ugy kell dolgozniok, mintha örökké élnének, ha nem ők, legalább alkotásaik. — A jó törvény nemcsak a jelennek, hanem a jövőnek is szól. — A törvény nem napi parancs. Minél tovább tartható fenn valami törvény, annál tökéletesebb az; a rövidéletűség a törvénytől mindig annak bizonyítéka, hogy nem igen volt életrevaló, — erőszakos halál a törvényeken csak ritkán eső meg, a forradalmi lázban, s az ily halált rendszeren hamaros föltámadás szokta követni.

Ha tehát a törvénynek az a rendeltetése, hogy a jövő nemzedékeknek is zsinórmértékül szolgáljon, kívánatos, hogy oly erős alapra épüljön, melyen az idő változásai ne egy könnyen ronthatóssanak. Ez az igazság nemcsak a törvény erkölcsi tartalmára vonatkozik, hanem a közegekre is, akik annak végrehajtására megbízatást nyernek. Ott az egyház! Olyan egy intézmény ez, melynek a világ végéig fenn kell maradnia: van is tana, üdvöszköze, mely független az emberi tudomány hullámzásaitól; van is neki olyan hierarchiája, melyet a Szentlélek biz meg a hívek kormányzásával s nem befolyásolhat semmiféle nemzet, semmiféle földi hatalom.

Ha mindjárt az egyháztól vett hasonlat után előhozakodom az állami anyakönyvvezetéssel, annál feltűnőbb lesz ennek gyarlósága. Nem akarok a már szentesített törvénynek tartalmáról szólni, hanem a végrehajtásra kiszemelt közegekről van valami mondanivalóm.

Egész gyűjtemény kerülne ki az ugynevezett papirtörvényeinkből, melyeket soha nem is kíséreltek meg végrehajtani; de ha már tényleg életbe léptettek nálunk valami törvényt, mindig komolyabban és lelkiismeretesebben gondoskodtak annak végrehajtásáról, mint most az állami anyakönyvvezetésnél. Igaz, a közegek kijelölé-

sénél részt juttatnak boldognak-boldogtalannak, van ott szava a szolgabíróknak, a közigazgatási bizottságnak, a főispánoknak, a miniszternek, hogy aztán sikertelenség esetén legyen mindenkinek bünbakja, hogy Ádám Évára, Éva meg a kigyóra tolhassa a vétket.

El tudom én képzelni a jövő anyakönyvvezetők hivatali karát, mert láttam már czifra foltokból összevarrogatott ágyterítőt, meg szőnyeget is. — Ezek között vannak oly hivatalnokok is, kiknek megválasztása az államnak minden beleavatkozása nélkül megy végbe, ilyenek a jegyzők, a tanítók, — ha nem is katolikusok — körorvosok, stb.; vannak köztük magán személyek is. Hogy az államtól teljesen független hivatalnokok, sőt még magánzók is szerepelnek az anyakönyvvezető-jelöltek között, az sokkal nagyobb baj, mint első tekintetre gondolnók.

Ez csak a mának élő politika. Installált egy plebános, véglegesített egy tanár — hónapos szobában. Azt tartja a japán közmondás, hogy »a békának ivadéka szintén béka«; akármilyen előhaladott állapotban van is a japániaiak kidecsért műveltsége, a mi állapotaink megítélésére nem képesek, mert bizony nálunk napról-napra fog ismétlődni az a furcsaság, hogy az anyakönyvvezetőnek ivadéka vagy utóda nem lesz anyakönyvvezető. A tisztán anyakönyvvezetőknél — a magánzóknaál — az ellenkező eset fog ritkaság-számba menni; a »perczentes« anyakönyvvezetők — kiknél a főhivatal mellett az anyakönyvvezetés csak mellékes toglalkozás — leköszönése vagy elhalálása is sok fejtörést fog okozni az illetékes köröknek. Mert eltekintve az átmeneti, az ideiglenes, az új anyakönyvvezető kinevezéseig tartó nehézségektől, melyek az egyházban sohasem fordultak elő, ki áll jól azért, hogy az utód a főhivatalra való minden képessége mellett is alkalmas lesz-e anyakönyvvezetőnek, vagy hajlandó lesz-e annak beállani? A községek a körorvos, a hitfelekezetek a

tanító választásánál bizonyára nem azt fogják főkélléknek tekinteni, vajjon az illető beválnék-e állami anyakönyvvezetőnek?

Nagyon sok csalódás fogja érni e tekintetben az államot. Ime, egy példa. Fejér megyében van egy Iváncsa nevű, kétezer lakost számláló község, melynek jegyzője jelenleg föl van függesztve. Két eshetőség áll fenn, vagy visszahelyezik a volt jegyzőt állásába vagy pedig új jegyzőt kap Iváncsa. Fejér megyének közigazgatási bizottsága az anyakönyvi területek megállapításánál Iváncsát külön területnek vette, de anyakönyvvezetőt nem hozott javaslatba, hanem egyelőre a duna-adoyi jegyzőt bizta meg az iváncsai anyakönyv vezetésével is. Mi következik ebből? Oly biztosan számít a közigazgatási bizottság a jegyzőre, hogy más anyakönyvvezetőről tudni sem akar. A volt jegyzőt esetleg nem ítélik el hivatalvesztésre, hanem csak pénzbüntetésre, — s ez fogja aztán az állami tekintélyt képviselni a nép előtt. Ha meg választásra kerül a sor, a főszolgabíró a kijelöléssel nem tudja anynyira megszorítani a nép jogát, hogy az anyakönyvvezetőnek nem való jegyzőt nem választhatna magának.

Kiszámíthatatlan, örökös bajok keletkeznek majd abból, hogy egy — legalább a kormány szerint állandó — intézményt személyekhez, mátol holnapig élő személyekhez kötnek és nem biztosítják annak jövőjét a személyeket túlélő, halhatatlan hivatalokkal.

Dr. Patássy.

Uj főrendiházi tag.

A főrendiház májusi tárgyalásaira a kormány már is megteszi előkészületeit. Hogy az egyházpolitikai reformok mellett a többséget biztosíthassa, báró Bánffy újból igénybe veszi az 1885. VII. t.-cz.-ben körülírt jogát, s a minap elhunyt Mihajlovich Miklós helyébe, legközelebb kinevezeti Tóth Lőrincz kuriai tanácselnököt és veterán író a főrendiház tagjává.

A nyitrai választás.

A nyitrai választás előkészületei nagyban folynak, s az előjelékből ítélve az érdeklődés még nagyobb lesz, mint volt az első választás iránt. Gróf Zichy Jánost, a néppárt jelöltjét a közönség nagy tüntetéssel fogadta. Különben úgy látszik, hogy azok a manőverek, melyekkel az ottani kormánypárt az első választást meghamisította, újra kezdődnek. Erre mutatnak azok a hírek, melyek kormánypárti lapokban megjelennek, de most már a nevelésbe esznek át. Természetesen a legnagyobb része koholmány, melyekkel a hivatalos közegek visszaéléseit akarják indokolni, vagy leplezni. Az az izgalom, melyről e lapok beszélnek, egyáltalán nem létezik s az erről szóló hírek csak arra valóak voltak, hogy legutóbb például csendöröknek a feltámadási körmenet közé való beosztásával közbotrányt idézzenek elő. Legjellemzőbbek azonban azok a jelentések, melyek a nyitrai püspök ellen vannak irányozva. Egy szó sem igaz abból, hogy a püspök a választási mozgalmakba bármiként beleavatkozik. Mindaz amit a püspök akár közvetlen, akár közvetett beavatkozásáról a választási mozgalomba a kormánypárti lapok írnak, valósággal ellenkező rosszakaratú koholmány.

A heszzeni szerzetes törvény megváltoztatása.

A kulturharez fénykorában Hesszen nagyhercezség is sietett törvényt hozni a szerzetesrendek működésének leigázására. Most végre valahára a nagyhercezségi kormány is kénytelennek érezte magát törvényjavaslatot terjeszteni az országgyűlés elé, mely az 1875-ben megalkotott szerzetes törvényt enyhíteni igyekszik. Így a 2. §. kimondja, hogy a bel- és igazságügyi miniszterek megengedhetik azoknak a lelkeszettel foglalkozó rendeknek és kongregációknak, amelyek 1875. előtt társházak birtok az országban, hogy ismét új tagokat vehessenek fel a még eddig is fönálló társházakba. A 3. §. megengedi az említett minisztereknek, hogy engedélyt adhassanak társházak nyitására egyes kizárólag betegápolással foglalkozó rendeknek és kongregációknak, ha az illetőknek 1875. előtt nem is voltak rendházaik az országban. Ugyanez áll a betegápolással foglalkozó szerzetes nőkre nézve is s ezenkívül megengedhető ezeknek az is, hogy mellékesen iskolaköteles kort még nem ért gyermekek ápolásával és oktatásával is foglalkozhassanak.

Pápai követek.

Nem új dolog, hogy a pápa, mint a többi souveren fejedelmek, követeket tart az uralkodó fejedelmek udvarában. Régi szokás ez, melylyel mint sok mással századokkal megelőzte Róma a világi fejedelmeket.

Mikor Nagy Konstantin császár a birodalom székhelyét Rómából az általa épített és róla elnevezett Konstantinápolyba tette át, ezzel kijelölte az első pápai nagy követ székhelyét is. E követek ez időtájt apokrisiariusoknak vagy responsaleseknek (felelősök) neveztettek. Eleintén csak ideiglenesen lettek kiküldve, hogy ott a pápai szék érdekeit képviseljék. Állandó követet először Nagy- szt. Leó pápa tartott Marcián császár udvarában.

A keleti szakadás idején (VIII. század, képromboló vita) ez megszűnt. Helyette a megújított nyugati császári udvarba, Nagy-Károlyhoz és utódaihoz küldték a pápák követeiket.

Ezen kívül bárhol merült fel az egyházban valamely fontosabb esemény a római kuria a bibornoki collegium valamely tagját küldötte ki képviselőre, — nevük volt, »legati a latere« (pronuntius). Ilyenek voltak a reformáció idejében Cajetan Németországban, Polus Angolországban, — Napoleon alatt Caprava vagy Ausztriában a bécsi congresszus idején Cousaloi és a konkordátum megkötésére felhatalmazott Veleprela bibornokok. Hazánk történetében nagy szerepet játszottak a pápai követek. A vatikáni okmánytárnak rendkívül gazdag tartalma jórészt a követi jelentéseket tartalmazza. Gentilis (1308), Cassarini (1441), Carvajal, Buonvici (1683) ismeretes nevek Magyarország történetében. De ezek sem voltak állandó jelleggel bíró követek.

Állandó jellegű követségeket (nunciaturák) a XVI. század végén kezdett állítani a szentszék. Időrendben első volt a bécsi nagykövetség, melyet 1581-ben állítottak. Majd Luczernben (1586.) Brüsszelben (1597.) Münchenben (1785.) Lissabonban, Madridban, Párisban stb. állítottak nunciaturákat. Ezek püspöki, vagy érseki ranggal bírnak, a diplomatiái karban az első helyet foglalják el, Rómába információt küldenek, egyes dolgokban közvetítő szerepet játszanak, de e monarchia püspökei felett hatalommal nem bírnak.

Mint a többi nagy követek a bécsi nunciatusok is állandóan Bécsben laknak, de Magyarország állami függetlenségét nem negligálják úgy, mint a többiek. Agliardi (olv. Aljardi) elődjei közül többen megfordultak Magyarországon is, — sőt városunkban is, miről lapunk egy más cikke emlékszik meg.

Dr. Szalárdi.

Lapszemle.

Budapest, 1895. április 17.

A Magyar Állam azt írja, hogy a magyar földhitelintézet, a kisbirtokosok országos földhitelintézete és a magyar jelzáloghitelbank közgyűlésein előterjesztett igazgatósági jelentésekből közelebbről volt olvasható, hogy ezen földhitellel foglalkozó pénzintézetek záloglevelei előnyösen valának elhelyezhetők a külföldön s hosszasan fejtegeti ennek káros hatásait, melyek Magyarországot a tönkre vihetik.

A Hazánk a magyar kormányt hívja fel az iparosok érdekeinek ápolására és előmozdítására, mely az ország vagyonságának legfőbb alapját képezi.

A Nemzet azt írja, hogy az ünnepek alatt 3 dolog vonta magára a közfigyelmet, ezek: Agliardi pápai nunciatus látogatása Magyarországon, melyről azt szeretné, hogy az meg ne zavarja Magyarország békéjét; második a Bánffy nyilatkozatai a helyzetről, harmadik az ellenzéki lapok támadása a kormány ellen.

A Budapesti Hirlap a Kína és Japán közt megkötött béke szerződéséről cikkeznek.

A Pesti Hirlap Bismarck azon nyilatkozatáról cikkeznek, miket az ex-kancellár az öt nyolcvanadik születésnapja alkalmából üdvözlő stájerországi küldöttség előtt tett.

A Nemzeti Ujság »Bevallott tehetetlenség« cím alatt bonczkés alá veszi a Bánffy-politikai enunuciációit s pontonként kimutatja, hogy milyen az a miniszterelnöki és szabadelvű párti önérték meg nagy hangú kérdés, mely e nyilatkozatot jellemzi.

A Magyar Hirlap gunyolódó hangú cikkében a pápai nunciatus magyarországi látogatásával foglalkozik, kinek látogatását nem tartja alkalom- és időszerűnek a jelenlegi politikai viszonyok közt.

A Magyarország Bánffy miniszterelnök nyilatkozatát tárgyalja, melyekről azt tartja, hogy nagyon gyengék és semmi újat sem tartalmaznak.

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Édes csalódás.

(A »Tiszántul« eredeti tárczája.)

Tehát mégis csak megörökítem a furesza történetet? Meg bizony, hiszen megígértem Diní barátomnak, hogy nem hagyom titokban a dolgot; nem tudok addig nyugodni, míg a világ is nem nevet velem együtt az »édes csalódáson.«

Mint afféle diák-ember, akinek még a betéző falatjáról is így szól a közmondás: sovány mint a diák koszt, — azt akarom mondani, hogy mint afféle diák-embernek, ugyancsak jól esik ám, ha egy jó nagyapával áldja meg az Isten, s még jobban esik, ha az a nagyapa ösmervén a diák élet keserveit, bátorodik egy-egy pénzes levéllel unokája nyugodt perceit megzavarni. Hála neked, egek Úra, hogy engem ily jószívű nagyapával áldottál meg.

Egy délután elzárkózva ültem szobámban, az édes semmittevének adva át magamat, midőn egyszer csak kiabrándít a mostoha helyzetből Feri bácsi, az öreg levélhordó. Nem mondhatom, mily nagy volt örömem, midőn a várva-várt pénzes levelet kelle nyugtáznom.

Nagy kíváncsisággal bontom föl a levelet, s ime alul nagyapám neve helyett e kedves hangzású névre bukkanok: Gizella. Átfutom a levelet, melyből megtudom, hogy az említett

Gizella korán elhunyt édesanyám mostoha testvére, kit egyetlen egyszer láttam, arra sem emlékszem, csak egy hagyományból tudom s most nagyapámnál van látogatóban; s egyrészt hogy nagyapámat felmentse a levélírás terhe alól, másrészt pedig, hogy engem egész váratlanul megleljen soraival: ő írta a levelet. Szívem hangosabban kezdett dobogni, az öt forint-ról csaknem megfeledkeztem, — pedig ez ugyancsak nagy szó ám! — de hogy is ne, mikor a véletlen ily kedves, ily szeretetreméltó rokonnal ismerteti meg az embert; mert nem is lehet az más, ki ily szépen, ki ily finomul tud írni.

A természet ismét eltemetett egy hónapot, nekem pedig újabb feltámadást hozott egy pénzes levéllel. Az írásban ismét Gizella kezevonását ismertem föl, ki éppen aznap, midőn e sorokat írta, szándékozik haza utazni Budapestre. Igéri levelében, hogy a nagy városban sem fogja ő feledni testvérét s nagyon kér, hogy én se felejtsem meg tőle a fáradságot, mit mint szerető rokonnak a levélírásra szánok.

Ezen időtől fogva édesebbek voltak egyhangu perceim. Feri bácsi is gyakrabban látogatott meg, mint eddig. Egy vasárnap délután levelet kapok. A mint kezémhez veszem, föl-tűnt, hogy szokatlanul vastagabb a levél. Bizonyosan arcképét küldi. S csakugyan, a mint fölnyitom a levelet, egy bájos női arcz mosolyog reám.

»Boesáss meg kedves Sándorkám, — így

szól a levél — hogy e nem sikerült képpel leplek meg. De mikor először vétettem le magamat, borus idő volt s így nem tökéletes a kép árnyalata; a második alkalommal pedig egy kicsit komolyan néztem; úgy vélekedem, hogy talán ez sikerült legjobban. Csak a fejem egy kicsit . . . meg a tekintetem . . . no de nem fogod te azt ugy-e oly figyelemmel vizsgálni?»

Furesák ezek a nők, gondolám: mindig szebbnek szeretnének feltűnni; no de ez már velők született gyengeség. Nincs az a művész, nincs az a merész képzelet, a ki megkapóbb képet tudna teremteni. De akár sikerült, akár nem sikerült, mégis csak remek teremtése az Istennek ez a Gizella.

1885 van; nagy a készülődés, nagy a sürgés-forgás Budapesten, most lesz a kiállítás. Nagyapám ugyancsak a szívemre kötötte utolsó levelében, hogy el ne mulasztam a kedvező alkalmat, okvetlenül ránduljak fel Budapestre. Azért küldött öt forint helyett ötször ötöt. »Ott lesz Gizella; megígérte, hogy várni fog az állomáson.

Eljött az indulás napja. Éppen kocsiára akarok ülni, mikor jön Feri bácsi, levelet hoz Gizellától.

»Kedves Sándorkám, értesültem nagyapától, hogy feljősz a kiállításra, tehát 29-én az állomáson foglak várni; majd csak ráösmérünk egymásra, mosolyogni fogok; különben a rokon szívek megtalálják egymást.«

A **Pesti Napló** Agliardi pápai követ látogatásairól cikkeznek; elítéli a római kuria magatartását Magyarországgal szemben s azt mondja, hogy a kath. egyháznak ki kell békülni a mai helyzettel s bele kell nyugodni az egyházipolitikai törvényekbe.

Az **Egyetértés** a Bánffy nyilatkozatairól azt írja, hogy a nemzet nem nézheti közönyösen az efféle játékokat, mely veszélyeztetni az ország érdekeit, sérti a parlament tekintélyét s a legfrivolabb kormányzati rendszer hitvány eszközévé teszi az államhatalmat. Itt az ideje, hogy az ellenzék megbuktassa a Bánffy-kabinetet, mert az még sem tűrhető, hogy a nemzet sorsa tisztán a véletlenre bízassék.

Pápai követek Nagyváradon.

Most, midőn Szent-László városa Agliardi Antal caesariái érsek, apostoli nunczius fogadására készül, nem lesz érdektelen hiteles egykoru följegyzések alapján megemlékezni azon látogatásokról, melyekben e században városunkat pápai követek szerencsétlítették.

Viale Prela Mihály, a római szent egyház áldozár bibornoka, ő csász. és apost. kir. Felsége udvaránál a pápa ő szentsége Pronunciusa*), ő csász. és apost. kir. Felsége valóságos belső titkos tanácsosa, midőn Sterka Sulez Sándor fogarasi (balászfalvi) gör. kath. érsek-metropolita, Dobra Sándor lugosi és Alexy János szamosujvári — mindkettő első — gör. kath. püspökök beiktatásáról visszatért, Nagyváradot is meglátogatta és a l. szert. püspöki palotában Szaniszló Ferencz megyés püspök, v. b. t. tanácsos vendégeül megszállott.

1855. október 30-án Erdélyből visszajövet, a szűkebb értelemben vett Magyarország, a l. szert. nagyváradai egyházmegye és nemes Dél-Biharvármegye határán a váradai püspök és káptalan kiküldöttjei Fogarasy Mihály scutari vál. püspök és gróf Haller Ferencz váradai l. szert. kanonokok által üdvözöltetvén, Élesden meghalt és másnap ugyanott szt. misét mondván ugyanazon nap, vagyis október 31-én Mező-Telegden át délelőtti 11 óra körül szerencsésen Nagyváradra érkezett. Itt a lat. szert. székesegyházban számos mindkét szertartású katolikus

*) Bibornok nuncziusként nem működik, de egyes rendkívüli esetekben Pronunciusa néven e tiszt betöltése reá ruháztatik. Ez rendszeren akkor történik, midőn a nunczius bibornokká lesz, de még egyideig nuncziusi tisztét megtartja.

Ez még izgatottabbá tett. Lefestettem magamnak a találkozást, mint fogunk egymásra ismerni, mi lesz első szavunk, mily édes lesz a csók, melyet egy ismeretlen jólelkű rokontól kapok. Míg ily gondolatok foglalkoztatták elmémet, vígan zakatolva haladt tovább a vonat. Egyszer csak éles fütty jelzi, hogy Budapesten vagyunk. Az ajtó mellett helyet már régen elfoglalva tartám, s mohó kíváncsisággal törekedtem kifelé. A mint kilépek a pályaudvarra, a sok nyüzsgő-mozgó s bámuló alak között egy bájos fiatal leányarcot pillantok meg. Hirtelen ránézek, tekintetünk találkozik, a gyönyörűséges teremtés mosolyog s egy »te vagy az kedves Gizella?» üdvözlés után esőket esők vált fel, kar a karban s vígan haladtunk felfelé a kerepesi-uton. »Tehát mégis csak rátaláltunk egymásra ugy-e?» szólott ő. »Figyelmes is voltam ám kedves Gizellám, egész uton veled foglalkoztam, mihelyt pedig megláttam a pályaudvart, azonnal szemembe ötlöttél.»

Sok mindent összefecsegtünk még, de a sok közül csak azt fogom fölemlíteni, ahol beszédünk fonala megszakadt.

— Már csak mint rokonhoz illik, bizalmasan akarok szólni, kedves Gizellám, igazán hibásan vagy találva a képen, mit a múlt hónapban küldöttél; távol legyen tőlem a hizelgés, de szebb vagy a természetben.

— Nem értelek — szakítá félbe Gizella — igazán nem értem mit beszélsz.

pap, világi hivatalnok és a hívő nép tömeges jelenlétében a váradai l. szert. püspök egyházi főpapi ornatusban ékes latin beszéddel fogadta. Fehér ruhába öltözött leánykák virágot hintvén utjára, a karzaton fölharsant: »Ecce Sacerdos Magnus.» — Ime a főpap című ének zengedezése közben a főoltárhoz ment, hol a megyés püspök a »Te Deum«-ot, Szt.-Ambrus hála énekét s a hozzá tartozó imádságot elvégezvén, a bibornok-pronunciusa pápai áldást adott.

Ezután a papság és nép lelkesült örömrivalgásai közben a püspöki palotába vonult ünnepélyes menetben, hol a papság és világi hivatalnokok bemutatása, illetve tisztelgése után fényes lakoma volt tiszteletére.

November 1-én, vagyis Mindenszentek ünnepén, a lat. szert. székesegyházban, Szaniszló Ferencz nagyváradai és Haynald Lajos erdélyi megyés püspökök concelebrálása mellett ünnepélyes nagy misét mondott a bibornok-pronunciusa; utána meglátogatta a gör. szert. kath. székesegyházat. Ebéd után utra kelt s még aznap Furtára a debreczeni kisrpost birtokára érkezett; honnét másnap november 2-án folytatta útját Szolnokig, hová késő éjjel jutott el, utjában mindenütt kitörő lelkesedéssel fogadtatván.

2. Hasonló lelkes fogadtatásban részesült 1858. októberben De Luca Antal tharsusi érsek, ő csász. és apost. kir. Felsége udvaránál apostolinunciusa, ki a görög katolikusok ügyében Erdélyben járván, visszajövet Nagyváradra is ellátogatott. Október 2-án érkezett; 3-án a görög szert. székesegyházban, 4-én pedig mint Felséges Urunk névünnpén a lat. szert. székesegyházban vett részt az ünnepélyes istentiszteleten; 5-én vasuton Pestre távozott.

3. Amint az előző kettő a harmadik látogatásnak utja is Erdély felől vezetett lelkesült örvendezés közepette Nagyváradra.

1868 szeptember 15-én érkezett Erdélyből Falcinelli Marián ő csász. és apost. kir. Felsége udvaránál apostoli nunczius.

15 és 16-ikát nálunk töltötte és 17-én vonaton Kassára távozott.

Ezóta immár 27-ik éve nem volt szerencsése városunkban a legrégebbi trón, a souverain pápának Uralkodónknál accreditált nagykövetséghez.

Három év előtt az emlékezetes nagyszerű

— Az arczképet értem, a mit áprilisban nagyapám fentlétekor, mikor a Gyula bácsi lakodalma volt, készítettél s küldöttél el nekem.

— Nagyapa? ... Gyula bácsi lakodalma? Hisz szegény nagyapánk már tíz éve meghalt, Gyula nevűt meg az egész rokonság közt nem ismerem.

Nagy szemeket meresztettem rá s Gizellán is meglátszott a zavarodottság, s amit azelőtt észre sem vettünk, az most mindkettőnk figyelmét lekötötte: egy fiatal párt látunk nem nagy távolságban tőlünk, hasonló zavarban mint mi; hajlázások és bocsanatkérések között. Azon néhány perczről, mely eltelt addig, míg az említett pár hozzánk ért, nem tudok, de szerencsém is, hogy nem kötelességem beszámolni. Ekkor vettük észre a tévedést, ekkor jöttünk rá, hogy a két nőrokont, kiknek keresztnevük esetleg megegyezett, az ismeretlenség fölesereltette velünk.

— Bocsanat kisasszony — bocsanat uram — röppent el négy ajakról egyszerre.

*

Az egész dolog csak úgy történt, hogy ez a Gizella is még nem látott rokonát várta, mint az én Gizellám s könnyen megérthető a csalódás. Ezután még nagyobb lett az öröm a fölismeret rokonok között; nyomban megkötöttük a barátságot s még aznap együtt mentünk a kiállítás meglekintésére.

Carlos.

kettős jubileumra, melyen a legmagyarabb s azért nálunk legnépszerűbb főherceg, József kir. herceg ő Fensége általános szeretettel övezett két fia, a magyar kormány egy tagja, 12 főpásztor, világi hatóságok és előkelőségek, monchatni az összes magyarországi káptalanok és szerzetes rendek képvisellete stb. részt vett, — az akkori nunczius, most már bibornok Grafimberti Alajos nicacai érsek, ha csak ügyei engedik, szivörömet igérte meg lejövetelét. Megtörtént az előkészület is fogadtatására. De az utolsó napon, halaszthatatlan teendője miatt táviratilag volt kénytelen jelenteni, hogy hő vágyát nem teljesítheti.

Önálló állami létünk iránt érzékkel bír minden magyar hazafinak örülnie kell, ha a hatalmak diplomatiái képviselői magyar hazánkba ellátogatnak, mert így kifelé is mind jobban kidomborodva és szélesebb körben ismerve állani külön államiságunk.

És ezen hazafiui szempontok is élénken fokozzák lelkesült örömlőnk a magas vendég látogatása fölött, kinek itteni tartózkodása bizonyos ünnepi hangulatba fogja ringatni városunkat, mely ugy hiszszük külsőleg is szembenézően nyilvánulni fog. *Nótárius.*

NAPTÁR.

— Április 18. —

Csütörtök, Róm. kath. Appollonius. Prot. Appollonius. Gör. kel. ápr. 6. Eutik. Izr. Nisan 24.

Nap kel 4 óra 53 p., nyug. 6 óra 35 perc. Hold kelte 2 óra 34 p., nyug. 11 óra 35 p.

Ápril 21. A Bihar megyei Nemzeti Casinó közgyűlése d. u. 4 órakor.

„ 22. Recht Sándor hangversenye.

„ 28. A nagyváradai szőlőbirtokosok közgyűlése.

„ 28. A polgári kör közgyűlése.

„ 28. A szepitési egyet közgyűlése.

„ 29. A nagyváradai kereskedelmi kóroda-egyet évi közgyűlése.

Május 1. A szini-idény megnyitása.

Jun. 4. Középiskolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

Agliardi Nagyváradon.

Agliardi pápai nuncziusnak Nagyváradra való érkezésének ideje még most is bizonytalan.

A nunczius tegnapelőtt este 8 órakor a bécsi hajóval Esztergomból Budapestre érkezett. Palotay László kanonok, ki a magas vendégnek elébe utazott Kohl Medárd primási titkár útján tudakozódott Agliardinál, hogy melyik vonattal fog Nagyváradra érkezni, de még nem kapott határozott feleletet.

A nunczius kíséretében egyedül titkára C. Montagnini de Mirabella van.

A magas vendég méltó fogadására a püspöki aulában nagy előkészületeket tesznek.

A nunczius ittléte alatt azon lakosztályt fogja elfoglalni, melyben Ipolyi püspök lakott s melyben József főherceg lakott 1891-ben Nagyváradon léte alkalmával.

E lakosztály a püspöki rezidencia jobb szárnyán van s a következő szobákból áll: egy előszoba, alkoven, dolgozó szoba, kis szalon és egy fogadó terem. A bemutatások a nagy ebéd-lőben fognak történni, mely azzal a zöld bársony garnitúrával van beburkolva, a melyet még boldogult Ipolyi püspök szerzett.

A rezidencián a nunczius ittléte alatt folyton lobogni fog a magyar trikolor és a pápai színeket (arany, fehér) viselő zászló; a káptalan sor szintén fel lesz lobogozva és szőnyegekkel, virágokkal feldiszitve. A nunczius megérkezésekor Nagyvárad összes katolikus templomainak harangjai meg fognak szólalni s a bibornok a rezidencia nagy termében fogja várni a káptalan és a helybeli papság tagjaival valamint a többi világi notabilitásokkal a magas vendéget.

A lakosztályokat már napok óta fűtik. — Schlauch bibornok érintkezésbe lépett a városi és megyei törvényhatósággal, hogy a nunczius fogadtatása minél fényesebb legyen. Az állomáson a papság teljes díszben fogadja a magas vendéget, a megyei és városi főtisztviselők díszmagyarban lesznek. Az utcákat, a merre a

nunczius a biboros diszkocsiján elhalad, fellobogózzák — fehér, sárga és nemzeti színű zászlókkal.

A pápai nunczius tiszteletére a megérkezés utáni napon diszebedet ad a biboros püspök, a melyre a város és a megye notabilitásai és a papság lesznek hivatalosak. Ebéd után a nunczius cerclét fog tartani, azután visszavonul lakosztályába.

A tegnapi napon közölt látogatási programba — mely még nem végleges — újlag fel lett véve a papnövelőintézet meglátogatása is, hol a nuncziust Palotay László rector fogja fogadni valószínűleg olasz nyelvű beszéddel. A növendékpapság énekkara el fogja énekelni a pápai himnuszt s egy papnövendék pedig latin nyelvű beszédet tart. — A jogakadémián Dr. Bozók Alajos igazgató fogja Agliardit üdvözölni latin nyelvű beszéddel, mely után be fogja mutatni a tanári kart, ezután megtekintik a disztermet, tantermeket stb. Innen a nunczius a főgymnásiumba, a szent Vincze intézetbe, hol egy 8-ik gimnásiumi tanuló latinul fogja üdvözölni és a szent József intézetbe fog menni, hol szintén nagyban készülnek a fogadásra.

A pályaudvaron a gör. kath. papság is meg fog jelenni élén Pável Mihály püspökkel, azonkívül hír szerint Mihályi Viktor balászfalvi érsek is eljön.

A nunczius Esztergomban.

A nuncziust, ki már két nap óta Vaszary Kolos bibornok hercegprimás vendége Esztergomban, ott is nagy ovációkkal fogadták. Agliardi tegnap a kora délelőtti órákban először is a bazilikát nézte meg, s többször fejezte ki elragadtatását a gyönyörű alkotás fölött. Azután a főszékesegyházi kincstár megtekintése következett, melynek kiválóbb tárgyaihoz Maszlaghy kanonok szolgált magyarázatokkal, innen pedig a papnövelde-intézetbe ment az egyházfejedelem, ahol a növendék latin beszéddel üdvözölte. Miután itt áldását adta a növendékekre és mindazokra, akik vele voltak az ünnepi fogadáson, szállására ment a nunczius, ahol megkezdődtek a tisztelegések.

Először az esztergomi papság járult eléje, amelynek nevében Palásthy Pál püspök intézett hozzá latin nyelven szép üdvözlő beszédet, a mire a nunczius hálaájának és köszönetének adott kifejezést.

A papság után az Esztergomban állomásozó ezred tisztikara következett Görz ezredes vezetése alatt, majd Esztergom vármegye negyven tagu deputációja jelent meg a nunczius előtt, élén Kruplanicz Kálmán főispánnal.

Esztergom városa husz tagu küldöttségét Helez polgármester vezette, aki latinul üdvözölte a főpapot. A nunczius, akit valósággal elragadt a polgármester beszéde, szintén latin beszédben válaszolt a megszólításra, s mosolyogva jelentette ki, hogy a kis Rómának van az egész világon a legjelesebb polgármestere. — Délben negyvenkét terítékű ebéd volt a nunczius tiszteletére. A délután első program-pontja a Szent-Benedek-rend gimnáziumának megtekintése volt, amelynek disztermében Vajnich Ödön igazgató intézett latin beszédet az előkelő vendéghez, aki ugyancsak latin beszédben arra kérte a tanári kart, hogy nemes hivatásában az egyház és a haza iránt való szeretetet oltsa a gondjaira bizott növendékekbe. A tanuló-íjúság énekkara elénekelt a pápai himnuszt és az Isten áidd meg a magyart, mire az igazgató megkérte a nuncziust, hogy adja a jelenvolutakra a pápai áldást. A jelenvoluták térdre borulva fogadták az áldást. — A főpap azután titkárával együtt beírta nevét az intézet vendégkönyvébe. A primási nevelőintézetben szintén nagy ünnepséggel fogadták a vendéget.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-Jéle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papírkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papírkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **A husvéti ünnepek Rómában.** Bár a nagy hét szertartásai — mint nem régebben kiváló római levelezők írta — nem oly fényesek most már, mint hajdanában voltak, miután a pápa jelenléte azoknak rendkívüli diszt és ünnepléses jelleget szokott volt kölcsönözni, azért az idén is rendesen sok idegen katolikus özönlött az örök városba. Kihallgatásban nem részesültek és még messziről sem láthatták a Szent Atyát. 1888-ig XIII. Leó pápa majd mindennap adott kihallgatást a világ minden részéből elejébe zárandokolt hívőknek és husvét vasárnapján ő maga misézett a sixtini kápolnában. A kiknek a sors különösen kedvezett, azok e misénél is jelen lehettek; a többiek beérték azzal, hogy látták, a mint a pápát a sedia gestatorián végigvitték a Raphael loggiákon. Ma azonban a pápa már 86 éves ésezt nem szabad feledni. Deczember 21-ike, azaz már több mint négy hónap óta a szent atya még a vatikáni kertbe sem ment le és terméből csak egyetlen egyszer jött ki, márczius 3-án, hogy jelen legyen a misénél, melyet pápává koronáztatása évfordulóján szoktak tartani. — A kik a pápa közelében élnek, azt állítják, hogy testi ereje mindinkább hanyatlik. Szellemi rugékonysága a régi, de hát az aggkor itt van és... a misével együtt járó szertartások igen fárasztók. XIII. Leó engedelmeskedik orvosának és lehetőleg tartózkodik audienciák adásától és a katolikusoknak, a jó katolikusoknak el kell ismerniök, hogy jól teszi, ha erőit kiméli.

* **A balászfalvi érsekség javainak átadása.** Tudvalevő, hogy balászfalvi érsekké dr. Mihályi Viktor lett kinevezve és így szükségessé vált az érsekség javainak hivatalos átadása. Ezen funkcióval Papp-Szilágyi László miniszteri titkár lett megbizva, ki a napokban eleget tett kiküldetéseinek és ezen alkalomból a husvéti ünnepeket nővérénél: Antal Gusztáv gör. kath. esperes-plébános neje-nél töltötte Belényesben. A miniszteri titkár tegnap utazott vissza Budapestre.

* **A király pólai utazása.** Mint Pólából írják, legújabb intézkedések szerint a király vasuton fog Pólába menni s nem a hét óráig tartó trieszt-pólai tengeri utat fogja megtenni. Az udvari vonat Riván keresztül egész a tengerparti épületig megy, ahol a báró Sterneck tengernagy és az összes tengernagyok és tisztek fogják ő felségét fogadni. A király a fogadtatás után rögtön a gyakorlótérre megy, a hol a garnizon legénysége fölött fog szemlét tartani. Már minden lakás ki van adva Pólában s így a vendégek egy részét a hajóraj tartalék-hajóiba kell majd elhelyezni.

* **Jelentkezések a nagyváradi tornaversenyre.** Ugy látszik, szép sikernek néz elébe a Nagyváradon rendezendő kerületi tornaverseny. Már eddig is bejelentette részvételét három tanintézet. A kolozsvári katolikus főgimnázium 25—30, az aradi m. kir. állami főreáliskola 35 és a brassói m. kir. állami főreáliskola 25 tanuló érkezését jelezte. Azt hisszük, hogy a többi tanintézetek is nagyobbbrészt képviselve lesznek a versenyen, mely elé nagy érdeklődéssel tekintenek nemcsak a mi diákjaink, de a nagy közönség is.

* **A püspöki tanterv revíziójának befejezése.** A néptanítók lapja utolsó számában a püspöki tanterv revideált munkálatáról, — mely Komlóssy Ferencz dr. kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő elnöklése alatt immár befejezte működését, — beható kritika után a következőkép nyilatkozik:

»Bizonyos nemével a megelégedésnek teszszük le kezünkben a tervezetet. Sok jó számdékkal derekas tanulmánytal találkoztunk e műben, mely mig felekezeti egy pillanatig sem szűnik meg nemzeti lenni. A nemzeti elem erős felekezeti színezéssel jelenik meg e műben előtünk s az összekapcsolódás által nyer mindenik, a nemzeti elem osztályosa lesz a vallásos elem nimbusának s a vallásos elem jobb pedagógiai feldolgozást kap, mint a milyenben eddig része volt.«

* **Óskori lelet a nagyváradi szőlőhegyen.** Az elmúlt télen a Sonnenwirth Bernáth szőlőjében ásatás közben egy óriási állat csontvázára bukkantak, melyet egészen kiásni azonban a kemény fagy miatt nem lehetett. Egyes darabok mégis kerültek a felszínre, melyek egészen meg vannak kövesülve. A leletet városunk régészei közül sokan megnézték s azt állítják, hogy az ott levő megkövesült csontváz egy óskori ritka példány. A kiásott darabot elhelyezték akkor a nagyváradi muzeumban. Ma fognak kimenni a Sonnenwirth szőlőjébe a Hegyesy Márton, dr. Tóth Mihály, Középepessy Gyula, Cséplő Péter, Kertész Miksa és Márkus János hegybíró társaságából álló régészek, hogy az ott levő megkövült csontokat kiásassák és alapos vizsgálat alá vegyék. Ha az óriási terjedelmű csontváz csakugyan olyannak bizonyul, minek már is remélni lehet, felküldik a budapesti muzeumba, melynek ez lesz legérdekesebb tárgya.

* **A legifjabb főherceg.** Bécsből írják, hogy kedden délelőtt keresztelték meg Ottó főherceg újszülött fiát. A keresztelőn jelen volt a király, György szász herceg, Károly Lajos főherceg nejevel és fiával, valamint a többi Bécsben időző főhercegek és főhercegnők, Kálnoky gróf külügyminiszter, Walvitz báró szász követ és az udvari kíséret. A keresztapát Lajos Viktor főherceget, Frigyes főherceg helyettesítette. Az újszülött főherceg a Miksa, Jenő, Lajos, Frigyes, Fülöp, József, Mária nevet kapta. A keresztelést Gruscha bibornok végezte.

* **A szekerész önkéntesek.** Az egészségügy osztályok és a szekerész-czredek a többi egyvernemek csapataitól eltérőleg, nem vehetnek fel korlátlan számban önkénteseket, hanem ezt évenként a közös hadügyminiszterium tavasszal elrendeli. A közös hadügyminiszter egyik legutóbbi rendeletével szabályozza a jövő évre a szekerész czredekhez felveendő egy éves önkéntesek számát. Önkéntes osztályok lesznek Bécsben, Budapestben és Prágában a szekerész czredek törzsénél is 60 önkéntest vesznek fel. A nevezett rendelet még azt is megállapítja, hogy a szolgálat a fegyvernem költséges voltára való tekintetből csakis saját költségén engedhető meg. E miniszteri rendelet az előírássokkal nem egyezik meg, minthogy azokban csak a lovas czredeknel van megtiltva az egy éves önkénteseknek az államköltségen való szolgálat. Értelme pedig e rendeletnek már azért sincs, mert a tüzérségnél az államköltségen való szolgálat meg van engedve, holott a tüzérség legalább is oly költséges fegyvernem, mint a szekerészlet.

* **Amigó József †** Alig van ember Nagyváradon, ki a pár év előtt 40 évi szolgálat után nyugalomba vonult Amigó József rendőrbiztost, közszólam szerint vásárbíró ne ismerné. Általános csak Józsi bácsinak titulálták az ügyes-bajos emberek, mert ő páratlan jó szívével fogva, mindenkinek valóban az volt. Nagyon sok emberen segített; különösen kisebb fizetésű tisztviselő társainak sietett nagyon sokszor segítségére, ha egyszer-másszor szivességére appelláltak. Hivatalában, mely különben nagyon zaklatott volt, utolsó napig kedvel munkálkodott és nagyon pontos, fáradhatatlan ember volt. Mintegy két éve, hogy nyugdíjazták. A tétlenség sehoggy sem tetszett neki és sokszor panaszkodott, hogy attól betegeskedés után örök nyugalomba vonult a jó lelkű ember, melynek haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Amigó Józsefné a maga és leánya Lujza férjével Gilnreiner Adolffal, továbbá nővérei: özv. Fenyvesy Károlyné és Amigó Francziska, valamint fivére Amigó Gyula, ugy szá-

mos más rokon, ösmerős és jóbarát nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják a legjobb férj, illetve atya, após, testvér, rokon és jóbarátnak Amigó József, nyugalmazott rendőrbiztos és volt 48-as honvéd-örmeisternek folyó év április 17-én d. e. 10 órakor életének 66-ik s boldog házassága 44-ik évében rövid, de súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai ugyan e hó 19-én d. e. fél 10 órakor a vasuti indóháznál beszenteltetvén, az olasz plékánia-templomban tartandó engesztelő szentmise-áldozat bemutatása után fognak az olasz r. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely vég-tisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyváradi, 1895. április 17. Az örök világhosszág fényeskedjék neki!

Mint értesülünk a rendőrkapitányi hivatal tisztviselői ifj. Rimler Károly főnök élén testületileg részt vesznek a temetésen.

* **Uj megyei ut Aradmegyéből Nagyváradra.** Aradmegyében a napokban új kőbányát fedeztek fel a Gurahonez közelében levő Csucs község mellett. A kő minősége annyira jó, hogy vetekedik a legkitűnőbb minőségű kis-sebesi gránitkövel is. A kő értékesítése céljából részvénytársaság alakult és mint halljuk, a törmelékéből Erdőhegytől Nagyváradig fogják a megyei utakat kiépíteni, illetve jó karba helyezni.

* **Mars és Jupiter találkozása.** Április végén érdekes égi tüneményt várnak a csillagászok: Mars és Jupiter az égen találkozni fognak. Az égbolt helyzete most a következő: Alkonyatban a nyugati égen Vénusz ragyog. Délnyugaton, jóval Vénusz fölött, szokatlan fényben tündöklök Jupiter. Jobbfelül Jupiter alatt, az Ikrék közelében, vörös fényben csillog Mars. Jupiter jobbról-balra halad égi pályáján, valamint Mars is, Mars azonban sokkal gyorsabban halad, mint Jupiter s így a hónap végén utól fogja érni.

* **Uj katolikus körök.** A belügyminiszter egyszerre a következő 5 katolikus kör alapszabályait hagyta jóvá, u. m. a Vencsellő-i ó-lublói, löcsei, veszprémi és peczöli kath. körök alapszabályait.

* **Darvassy Lajos,** nagyváradi városi tanácsos értesíti lapunk utján az érdekelteket, hogy a cs. és kir. hadapród iskolákba az 1895—96-iki tanévre való felvétel tárgyában a m. kir. honvédelmi miniszterium által kibocsátott pályázati hirdetmény hivatali helyiségében (Olaszi városház, hátsó földszinti épület) a hivatalos órákban megtekinthető.

* **Szerencse!** Egyik vidéki laptársunk egy paraszt leány öngyilkosságát írja le. Hosszasan elbeszéli, hogy a szép leány azért ugrott vízbe, mert szerelmes volt egy gazdag legénybe, az pedig nem akarta feleségül venni. A jeles kis újdonság ezzel végződik: »Szerencsére még idején kihúzták a partra, de már halva«. Valószínűleg kitűnő kollegánk sem irigylé ezt a nagy szerencsét.

* **Haldokolva a kórházba.** Tegnap délelőtt Agárdi Sándort haldokló állapotban szállította be a felesége a Biharmegyei köz-kórházba, ahol egy negyed óra múlva meghalt. Az esetről a kórház gondnoksága értesítette a nagyváradi rendőrséget, ahonnan megindították a nyomozást és kiderült, hogy az illető téglavető munkás volt és már régebbi idő óta betegeskedett. Különben Peczeszöllőn tartózkodott és így a nagyváradi rendőrségnek további intézkedése csak addig terjed, hogy az esetről értesíteni fogja a törvényszéki vizsgáló bírót, a kihez az ügy ilyen körülmények között tartozott volna.

* **Magyar iskola Zágrábban.** Zágrábban magyar iskola épül a kereskedelmi miniszterium költségén. Ez lesz az egyetlen magyar iskola Zágrábban és célja valószínűleg az, hogy a Zágrábban lakó magyar posta- és távirda-

hivatalnokok ne legyenek kénytelenek gyermekeiket más városba küldeni, ha azt akarják, hogy magyar iskolába járjon.

* **A városi zárszámadás a pénz- és gazdasági bizottságban.** Sal Ferencz kir. tanácsos, polgármester márczius hó 20-ára, szombat délután 3 órára összehívta a pénz- és gazdasági bizottság tagjait. Az egyedüli tárgy, mely felett tanácskozni fognak az 1894. évi zárszámadás lesz.

* **Temetés.** Tegnap délután ment végbe özvegy Tverdon Istvánné leányának: Debiczky Juliánnának a temetése Körözs-utcai lakásáról a legnagyobb részvét mellett. A temetési szertartást id. Rimler Károly lutheránus lelkész végezte. Az iparos ifjuság dalárdája énekelt egy gyászdalt, mely után a temetkezési intézet dísztestőrjei az érejkoporsóban nyugvó halottat a négyes fogatú gyászkoocsra helyezték. A menet a bóné-kuti temetőbe indult, hol örök nyugalomra helyezték a megboldogultat, melynek koporsóját szebbnél-szebb koszuruk fedték. A temetésen megjelent az iparos ifjuság dalárdája, a nagyváradi munkás és betegsegélyező egyesület testületileg gyászlöbögővel és nagy számu előkelő közönség. — A díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi dísztemetkezési intézete végezte a legnagyobb pontossággal.

* **Megadóztatott agglégények.** Az észak-amerikai államok nemzetgazdaságai sokkal merészebbek az új adók feltalálásában, mint európai kollegáik. Így Illionis állam törvényhozó testületében Wallace képviselő az agglégények megadóztatását hozta javaslatba. A törvényjavaslat értelmében mindazok, akik dacára annak, hogy testi vagy erkölcsi hibában nem szenvednek és életük 32-ik esztendején mégis nőtlenné maradnak, kötelesek 65 esztendőig korukig fizetni az agglégények adóját. Az adó egységes összege évenként 25 dollár volna. A tudós képviselő folytatólag azt javasolja, hogy az agglégények adójából öreg leányok részére azilumokat építsenek, a melyekbe természetesen 38 évesnél fiatalabb leányok ne vétessenek fel. Vagyis a törvényjavaslat kettős irányu tételes rendelkezést tartalmaz. Először megállapítja az adókulesot, másodsor meg törvény utján szabályozza a vénlányág fogalmát is. A javaslat, tekintettel arra, hogy Amerikában került tárgyalásra, nem bukik el föltétlenül bizonyossággal. Sőt ellenkezőleg, bekövetkezhetik az eset, hogy nemsokára már amerikai végrehajtók buzgón fogják exekválni a luxusadónak a legujabb nemét.

* **Megszűnt az árvízveszély.** Az egyes ármentesítő és vízbizonyító társulatok jelentése szerint a vármegye minden vízmenti községén megszűnt, úgy, hogy két nap óta az éjjeli táviró szolgálatot is behelhetett szüntetni. A fehér, fekete és sebes-körös, valamint a Berettyó a rendes medrében van. Az ár által elborított területekről is lehúzódott már a víz, s így remény mutatkozik arra, hogy az egyes elöntött területek nagy része szántásokra kerüljön.

* **Kritikus nap.** Alig akad olyan nap, melyen a rendőrség annyira igénybe legyen véve, mint tegnap. Zárt zárt után került az igtatóhivatalba és az életveszélyes fenyegetések fűszereztek ezt a kedélyesnek épen nem nevezhető állapotot. Erdős Mihály, ki gyakran felszokott tölteni a garatra kessel fenyegette a családját és házi gazdáját. Csak leszurni akarta őket. Tóth Lajos könyvkötősegéd Tar Mihály cipészsegéden akart harakirit végezni. Ezt a sok izgatottságot betetőzte Bándik András aki nejt összevissza verte annyira, hogy a vér csak úgy ömlött belőle. Hogy a véres és hajmeresztő jelenetekhez egy kis komikum is kerüljön, erről gondoskodott egy valószínűleg szélhámos fiatal ember, aki Szabó Károly vendéglősnek adván ki magát, Megyeri János bérkocsist tréfálta meg. Még

pedig aképpen, hogy három forint erejéig fuvarozott de nem tudott fizetni. A vendéglős urat felidéztek leszámolásra és igazolásra.

* **A württembergi herceg balesete.** Stuttgartból írják: Albrecht herceg, a württembergi trónnak valószínű örököse, sétalovaglást tett Stuttgart és Connstadt között s a rosensteini nyaraló közelében leesett lováról; a herceg a gyráz kórást szenvedett, de állapota egyelőre nem ad aggodalomra okot.

* **Hány névváltoztatás volt a múlt év II. felében.** A belügyminiszter tegnap közölte a törvényhatóságokkal az egész országban a lefolyt félévben át engedélyezett névváltoztatásokról szóló kimutatást. E szerint 688 egyén változtatta meg nevét magyar hangzásúra egy félév alatt. A névváltoztatók közt a legkisebb számot a gör. katolikusok képviselik, a menyenyiben csak 18 esetben fordult elő, a tulnyomó részét pedig az izraeliták képezik — Nagyváradi születésű, vagy lakos 15, biharmegyei 4 változtatta meg a nevét.

* **Vonatösszeütközés.** Kicsibe mult, hogy nagy szerencsétlenséget nem idézett elő ama vonatösszeütközés, mely Szent-Lőrincz és Kőbánya állomások között szombaton este hat és hét óra között a szabad pályán történt. A szerencsétlenség okozója az volt, hogy a vasuti tisztviselők elindították a 761. számú tehervonatot, holott a pályán egy próbavonat jött vele szembe. Mind a két vonat meglehetősen sebeséggel haladt, csak későn vették észre egymást, hogy már nem tudtak megállni s összeütköztek. A tehervonat több kocsija az összeütközés következtében teljesen összetört, míg a próbavonattól csupán a lokomotív esett több apró sérülés. A próbavonaton sokan voltak s szerencsésük, hogy a sebeséget az utolsó pillanatokban korlátozták, különben az összeütközés mindnyájuk életébe került volna. A keleti pályaudvarból éppen akkor indult ki a temesvári vonat, melynek azonban több óra hosszát kellett várakozni, amíg a pályáról a romokat eltakarították. Az összeütközött vonatok személyzete ellen szigorú vizsgálatot indítottak.

* **Ez is elégtétel.** Resicza melletti Szekul községben kinos feltűnést keltett a következő eset: Ugyanis Leiszek Ferencz bányamunkás Hegedüs Károly dr. ottani orvos felől kedvezőtlen nyilatkozatot tett, a mi az orvosnak a fülébe jutott. Mikor este a bányamunkások hazamentek, Hegedüs behívta Leiszeket a lakására, de Leiszek vonakodott engedelmessé válni. Erre Hegedüs dr. egy hatlövetű revolvert rántott elő és realított Leiszekre. Szerencsére nem talált. Leiszek kirántotta az orvos kezéből a revolvert és azt a halóságnak adta át.

* **A Pessach utobajai.** Az izraelitáknál szokás, hogy pro forma a nem husvéti enni és inni valókat, valamint az edényeket irásbeli szerződéssel eladlak egy nem mózes vallásu egyénnek és ünnep ünnep után meg visszaváltják. K . . . Herman nagyváradi szatócs ilyen forma szerződést kötött K . . . Juliánnával az üzletére nézve, de azért hűségesen átszámolt neki mindent a kezéhez. A pálinkás hordót meg lepecsételte. Ünnep után vissza kellett volna számolnia K . . . Juliánnának, de bizony tizenegy forinttal kevesebb volt az érték mint husvét előtt. Ezenkívül a hordóról is eltűnt a pecsét és a »valódi« tengeri pálinka úgy fel volt vizsgálva, hogy a szakértő tulajdonos szerint legalább is öt forint kár esett az ördög italában. K . . . Juliánát ezért a merészségeért törvény elé csitálták, de ő először tagadott, azután mikor látta, hogy így nem jó világ lesz — azzal védekezett, hogy ő megvette a boltot ünnep előtt az ünnep tartamára, tehát addig, míg az ő tulajdonában volt, úgy kezelhette, ahogy neki tetszett. K . . . azonban nem osztja ezt a jogi felfogást és ezért majd a bíró fogja eldönteni: kinek van igaza.

* **Élő szobor.** Megemlékeztünk a napokban arról a fogadásról, a melyet egy Durand nevű marseillei ember kötött. arra vállalkozva, hogy 28

napot fog egy oszlopon állva tölteni, egy-egy órát pihenve minden nap. A fogadás ideje letelt és Durand győzelmével végződött. Durand a kikötött 28 óra helyett csak 21 órát pihent, a többi időt mind az oszlopon töltötte. Lábai csak a huszadik napon kezdtek el fájni, de rendkívüli mértékben megdagadtak, mégis kitartott huszonnyolcadik napig. Most ágyban fekvé piheni ki magát a roppant megerőltetés után, a mely különben nem rendítette meg egészségét.

* **Népmozgalmi és járványstatisztika.** Az elmúlt héten élve született 26 gyermek. 13 fiú és 13 leány, származásra néve 19 törvényes, 7 törvénytelen, a születési arányszám 31 százalékos. Elhalt 23 egyén, köztük 7 idegen; a halálozási arányszám 29 százalék, tisztán a helybelieknél 19 százalék. A heveny fertőző betegségek közül csupán az influenza okozott 1 esetben halált. — A halálokok közt a legnagyobb számmal a légző szervek bántalmi szerepelnek s 11 esetben fordultak elő. 5 éven alól elhalt 6 gyermek. A halva születettek száma 2. A járványos betegségek közül a folyó hó első felében a ronesoló torok lob 3, a vörheny 3, a kanyaró 2 és a hökhurut 3 esetben fordultak elő.

* **Az előzékeny vigécz.** Jogász (a koresmában): Uram, ezért ön lakolni fog. Kihivatom önt pisztolypárbajra...

Utazó: Kérem alásan. Talán szolgálhatok kitűnő vontesővíű pisztolyokkal. — Nagyon olesón adom...

* **APRÓ HIREK. Érdekes eljegyzési hír.** Mint Bécsből írják: Bécsben az a hír terjedt el, hogy özvegy Edelsheim Gyulai báróné legközelebb jegyet vált Lobkovitz herczeg hadtestparancsnokkal. — **Megőrült ezredes.** Lembergől írják: Wiesenecker műszaki ezredes hirtelen megőrült s egy rohamában a térparancsnokság épületének második emeletéről leugrott s szörnyet halt. — **Öngyilkos önkéntes.** Izsák Ilie huszonkét éves fiatalember, aki a Temesváron állomásozó 64-ik gyalogezrednél mint önkéntes már a második évet szolgálta, tegnapelőtt délben fél gykor szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Öngyilkosságának az okát még nem tudják. — **Várpalotán,** mint onnan írják, a napokban Vanyó Jakab szökevény köztüzér a büntetés fölött való félelme miatt öngyilkossági szándékból magára lőtt. Sebe életveszélyes. — **Mödritz** morvaországi községben két katonai realiskolai tanuló töltött fegyverrel játszott. Játék közben a 11 éves Szonder véletlenül agyonlőtte Friedl Ferencz játszótársát. — **Bécs** egyik külvárosában egy homokbánya beomlott és maga alá temette Wegleithner József 62 éves munkást. — **Honeza** beregmegeyi községben Davidovics Reha odavaló lakost ismeretlen tettesek a lakásán meggyilkolták és kirabolták. — **A hó titka.** A múlt héten történt, hogy Balogh Mihály Szent-László pusztai lakos nyomtalanul eltűnt. Most mezei munkások megtalálták holttestét az olvadó hóban. — **Leszurt körjegyző.** A szentpéteri körjegyzőt egy árverés végrehajtása alkalmával Zavecz Katalin adós életveszélyesen megszurta.

* **DIVAT. Női felöltő minden magyar hölgy eszménye:** szép női felöltő legjutányosabbán csakis a legjobb hírnévvel bíró **Neumann I. Mihály** Nagyvárad-Olaszi, Lévy-palota Biharvármegye kizárólag legnagyobb kész női felöltők áruházában szerelhető be. **Szolid alapra fektetve,** gyári szabott árak minden darabon láthatók, árnemesség nem létezik, a túlfizetés ki van zárva.

Nagy földrengések.

— Ujabb részletek. —

Husvét vasárnap éjjel Magyarország és Ausztria déli és Olaszország északi részén kisebb-nagyobb méretű földrengések voltak, a melyekről már említést tettünk.

A földrengés első híré, mint értesülünk, József kir. herczeg adta fel Budapestre, a ki Fiuméből a következő táviratot küldötte a meteorológiai intézetnek:

Flume, ápr. 15.

Este 11 óra 17 perczkor délnyugatról északra-keleti irányban haladó földrengés volt, mely 5 másodperczig tartott. 11 óra 24 perczkor második lökés volt érezhető.

József főherczeg.

A részletes tudósítások ujabban a következők:

Flume, ápr. 16.

Vasárnap este a fiumei közönség színe-java a színházba seregett. Az opera-társaság Ruy Blas-t énekelte nagy sikerrel. A negyedik felvonás legszebb része, a nagy szerelmi kettős kezdődött, a mikor egyszerre, mint egy ember, ugrott fel helyéből az egész közönség. Megmozdult a föld. A színház földszintje úgy kezdett ide-oda inogni, mint a himbálódó böleső. Az egész néző sereg tódult a kijáratok felé, rémült sikoltások hallatszottak, némelyek tüzet kiáltottak, a legtöbb ember azonban a páni félelemtől tisztába sem jöhetett azzal, hogy tulajdonképpen mi történt. Csak tódultak kifelé, jajveszékelve, egymást gázolva, tiporva.

A színházi ijedelem után sem lett nyugodalma a városnak: az első földrengés, mely éjjel 12 órakor volt, minduntalan ismétlődött egészen hétfői reggeli 7 óráig. Sokan le sem mertek feküdni, fenn virrasztottak egész éjszaka, várva a katasztrófát.

Zágráb, ápr. 16.

Vasárnap éjjel 11 óra 18 perczkor ott hullámszerű, nem nagyon erős, de hosszantartó voltá miatt rémületet keltett földrengést érezték. 1 óra 8 perczkor és negyed 4 órakor ismét érezték gyöngye lökések. A poharak csörömpöltek, a vakolat több helyütt lehullott, különben más kár nem történt. Az első lökés, melyet orkányszerű moraj előzött meg északkeletről délnyugati irányban haladt és körülbelül 10 másodperczen át hullámszerű mozgásban jelentkezett és gyenge rengésben végződött. A kávéházak és vendéglők tömve voltak. Az emberek az utcára szaladtak, azonban csakhamar visszatértek, látván, hogy semmi sem történt. Jelentékenyebben csak az *egyetem rongálódott meg, melynek emeletei erős szakadásokat és repedéseket szenvedtek.* A lakosság teljesen nyugodt.

Alsó-Lendva, ápr. 16.

Husvétvasárnap éjjel 11 óra 15 perczkor északkelet-délnyugati irányban terjedő földrengés volt észlelhető. Erős földalatti morajjal kezdődött s némelyek szerint 3 durranással folytatódott. Az ingaórák megállottak; a galambok kirepültek duczaikból. A földrengés, bár gyengén ismétlődött 15-én éjjel 1 órakor és reggel 5 órakor, 1893 augusztus 24-én vagy 25-én ugyanily földrengés volt észlelhető.

Sopron, ápr. 16.

Itt tegnap erős földrengés volt érezhető, mely azonban nagyobb károkat nem okozott. Iránya észak-déli volt. Színfalván három nagyobb lökés volt észlelhető. Ott a cukorgyárban egy gázcsillár leesett és az összes órák megállottak. A leesett lámpa egy szolgát megsebesített. A falak sok helyen megrepedeztek.

Trieszt, ápr. 16.

Vasárnap éjjel 11 óra 13 perczkor erős földrengés volt, a mely jelentékeny károkat okozott. A lökések ismétlődtek 11 óra 12 perczkor, 12 órakor, 12 óra 30 perczkor és 4 órakor. A házak mozogni kezdtek, a falak megrepedeztek. III. Károly szobra kimozdult helyéből s most ferdén áll. A lakosság iszonyu rémületet vett erőt. A városi színházban az utolsó felvonás alatt volt az első lökés érezhető. A lámpák és üvegcillárok csörömpölni kezdtek, mire a közönség jó része kitudult a színházból és az éjt a szabadon töltötte. Több menyezett beomlott. A földrengés Abbáziában is érezhető volt. A szállók lakói rémülve rohantak ki az utcára.

Laibach, ápr. 15.

Laibachban az összes házak megsérültek; a kaszárnya és sok más ház beomlott. Egy altisztet és egy esendőt a leomló falak agyonütöttek. A lakosság közül számosan többé-kevésbé súlyos sérüléseket szenvedtek: az épület

romok két gyermeket eltemettek. A templomok tornyai ferdére dőltek. A rendőrség sok utcát elzárt, mert attól tartanak, hogy a házak be-roskadnak. A lakosság a szabad ég alatt imádkozik. Erős földrengés volt Krainburgban is, ahol sok ház megrongálódott. Hasonlóképp pár genge lökést érezték Kiagenfurtban is éjféltájt.

Laibach, ápril 16.

Laibach városban az elmúlt éjjel három kevésbé erős lökést érezték, összesen 7 ember vesztette el életét, a házak beomlása következtében. A templomok és házak annyira megvannak rongálva, hogy azokat a hatóság rendelkezésére bezárták.

Róma, ápr. 16.

A meteorológiai jelentés szerint a tegnapi földrengést éjjel 11 óra 17 perczkor Veronában, Bellumoban, Páduában, Velenczében, Piacenzában, Ferrarában, Pesarában, Macchezátában és Firenzében érezték. Velenczében 12 másodperczig tartott a földrengés s több gyengébb, földalatti morajtól kísért lökés előzte meg. Sienából, Páviából, Ravennából, Aczikealeből jelentik, hogy az elmúlt éjjel ott szintén földrengés volt. Ezenkívül még számos helyről érkeztek táviratok, melyek mind rémes dolgokat tartalmaznak.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár elé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

TANÜGY.

Nyilvános nyugtázás és köszönet.

A kerületi tornaverseny jutalmi díjainak beszerzésére eddig adakoztak: Sigmond József Budapestről 25 kor., Rózsavölgyi László 4 kor., Ujfalussy Dezső 2 kor., Keledi József 2 koronát. Összesen 33 kor.

Nagyvárad, 1895. április 17.

Kotunovics S.
főgimn. igazgató.

IRODALOM.

— **Vadnay Károly életrajza** jelent meg épen most a dr. Körösy László országszerte elterjedt Korrajzok című nagybecsű vállalatában. A hármass füzetet Vadnay arcképe és kéziratmásként közölt előljáró beszéde díszíti. A 266 oldalra terjedő könyv az első érdemszerint való Vadnay-életrajz irodalmunkban. Megismeret Vadnay ifjúságával, katonai-éveivel, szabadságharczi szereplésével, külföldi kényszerszolgálatával; bemutatja azután Vadnayban a novellairót, a regényírót, a kritikust, a dramaturgot, a szerkesztőt s az embert. A rendkívül gazdag adatok feldolgozását és csoportosítását ugyanaz az alaposság és élelenség jellemzi, mint az eddig megjelent Korrajzokat: Ferencz József, XIII. Leo pápa, Kossuth Lajos, Jókai Mór és Vaszary Kolos legujabb biografiáit. Vadnay Károly életrajzának bolti ára 90 kr.; de félárban kapja, aki harmincz füzetre (bolti árban 9 frt) öt forintjával előfizet. Aki két öt-öt forintos előfizetést gyűjt, az harmincz füzetet kap ajándékul. A hézagpótló, sőt nélkülözhetetlen irodalmi vállalatot, melyből havonként két szám jelenik meg, jó lélekkel ajánljuk olvasóinknak. Bolti áron minden könyvkereskedésben kapható. Kedvezményes előfizetéssel a Korrajzok kiadóhivatalában, Budapest, Andrassy-ut 25. szám alatt rendelhető.

— **Kath. hitvédelmi folyóirat** folyó évi 4-ik (áprilisi) száma a következő tartalommal jelent meg: 1) Grucifige — Alleluja! Irta Tóvári Pelikán Kr. 2) Reczipiálándók. II. Irta X.

3) Katholikus szervezkedés jogosultsága, Keményfy Dánieltől. 4) Prot. következetesség s vele szemben a katholicizmus. IV. Irta Rusztikus. 5) Megfértek csarnoka. Pázmány Péter élete. Irodalmi munkássága. 6) Protestáns szemle. A svéd és német protestánsok svihák-sága. A Szász familia kuruczkodásai, Esztergomtól. 7) Irodalom: Tóth Mike: Életmentő ism. T. Pelikán Krizsó. Pokorny E. Katholikus szertartásban, ism. Onok. Kolmár I. Világnézet ism. T. Pserner L. Rettung aus den sozialen Leben, ism. Ernszt Sándor. 8) Vegyesek. 9) Neuville Delfina, egy iv kath. regény (7-ik iv.) Ajánljuk olvasóink figyelmébe ezen misszióteljesítő hitvédelmi vállalatot. Megrendelhető a folyóirat szerkesztőségében Pozsony, Ferenciek. Ara egész évre 4 frt.

REGÉNY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.

Irta: **Edhor J.**

(14)

Fordította: **Veress Zsigmond.**

(Folytatás.)

— Helyesen van így, kedves tanár ur! Csak ne engedje magát sarokba szoríttatni! Ella ehez mesterileg ért; nekem is a kurtábbat kell huznom vele szemben rendesen. Védekezék! — mondá a tábornok.

— De már nagyon gyengévé lettem tábornok ur!

— Ön, oh ön! — mondá Ella komolyan. — Ön soha sem gyenge. De kezemet szívesen földözném, ha ön egyszer gyenge lenne. Ha tudná mikép rettegek öntől, mióta azon szegény koldusnő ápolását rám bízta és aztán oly kevésre becsülő pillantással nézett rám...

— Ni itt még egy elfelejtett beteg ül, — szakítá félbe a tábornok leányát.

A tanár szemei, melyek a bárónő heves szavainál megmagyarázhatlan fényben villogtak, a tábornok figyelmeztetésére gyorsan fordultak azon irány felé honnan most egy megtörött alak emelkedett föl.

Szinte remegett, midőn az alakot látta, oly ismerősnek tetszett, de még sem mert szeméinek hinnai.

— János bátyám! — kiálta hirtelen a kitörő öröm hangján. — Oh János bátyám! Végre valahára hozzám jössz te is, de szokásod szerint csendesen és szerényen, önzetlenül a feláldozásig! Bizonyára már régóta vársz itt. Oh János bátyám! hogyan tehetted ezt, miért nem jelentetted magad?

— A sok segélykérőtől fél perczet sem szabadott elvennem, én jó helyt voltam, — mondá az öreg plébános.

A kölcsönös bemutatások után Felix vevé át a szót.

— Kedves bárónő, ma mégis ki kell hogy mentsen; beláthatja, hogy semmi esetre sem távozhatom hazulról.

— Tudtam, még mielőtt biztosított volna a felől, hogy kedvemem nem tölti be. Mi csak nyolcz napig leszünk még itt s valószínűleg nagybátyja is addig fog időzni, tehát a nyár eltelte előtt nem fogjuk egymást látni, — mondá Ella bárónő szomorú hangon.

— Nem sokára mégis találkozunk, ígérem, még a nyár folyama alatt.

— Valóban igaz volna ez? Ella hangja az örömtől remegett. — Elfogadja atyám ajánlatát, hogy birtokunkon látogasson meg?

Felix szemei mosolyogva igent intettek.

— Oh akkor minden, minden jó lesz! Tapasztalni fogja ön, hogy a türelmetlen Ella oly türelmes lesz mint szegény betegek közül bármelyik.

Midőn Felix az atyát és leányát a lépcsőig kísérte, Ella még egyszer hátrafordult s mondá:

— De minél hamarabb jöjjön, mindennap várni fogok önre! — mialatt sötét szemeiben szeretetreméltó gyöngédség tüze villogott.

Felix szenvedélyes csókot nyomott a piczi kezeckére s ajkairól e szavak hangoztak:

— Minden áron el fogok menni!

Halden tanár nem vehette észre a diadal-

mas mosolyt, mely a tábornok leányának ajkai fölött elvonult midőn leérve kocsijába ült.

— Nagyon jó vagy Nordenlicht bárókkal Felix, — mondá a plébános, midőn Felixxel egyedül maradt, — és Ella bárónő tehát a választott, kit feleségül akarsz venni, mikép utolsó leveledben nekem irtad?

— Igen, János bátyám. Nagyon kedvelem Ellát.

— Biztos vagy-e viszonzszeretetében s vajjon a tábornok bele fog-e egyezni, gondold meg Felix?

— A tábornok igazán szeret, mióta a mult évben, mindjárt Alojzia kinos halála után, nehéz szembajából szerencsésen kigyógyítottam. Hozzám, mint fiához beszél. Ugy hiszem, hogy orvosi hírem teljesen felér nemességével, legalább hasonló módon nyilatkozott. Hogy Ella szeret arra meg mernék esküdni, ő elbájoló, önféjű de mégis engedelmes gyermek.

— És komoly jellemednek meg fog-e felelni Felix?

Halden tanár gondolkodva hajtá le fejét.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Rezső trónörökös emléke.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik, hogy a király ő Felsege ma az elhunyt Rezső trónörökös nevénapja alkalmából a szt. misét reggel 5 órakor a schönbrunni kastély kápolnájában hallgatta.

Közös minisztertanács.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) Az első bécsi minisztertanács — a közös költségvetés megállapításának tárgyában — ma délután 1 órakor kezdődött. Résztvettek: Kálnoky gr. külügyminiszter, Krieghammer és Kállay közös miniszterek, Sterneck tengernagy, Bánffy és Windischgrätz miniszterelnökök, Lukács és Plener pénzügyminiszterek és Jósika báró ő Felsege körüli miniszter. Dániel Ernő keresked. miniszter csak ma este érkezett Bécsbe.

Közös vámkonferencia.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) A közös vámkonferencia magyar tagjai: Liphay és Kilényi min. tanácsosok, Márffy és Ottlik osztálytanácsosok Bécsben az osztrák tagokkal közös értekezletet tartanak a bulgár fogyasztási adó és az olasz borok behozatalának tárgyában.

Bánffy vakmerő állításai.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) Bánffy amaz állítása, mintha ő Szentsége »csodálkoznék azon, hogy a magyar király az egyházi dignitáriusok kinevezésénél a hazafias szempontokat is tekintetbe veszi» — arra a határozatra birta Györffy Gyula képviselőt, hogy Nagyváradra utazzék kérdést tenni Agliardi nuncziusnál az ügy mibenléte felől. Gróf Szapáry László orsz. képviselő szintén kérdést fog intézni Agliardihoz.

Gróf Festetich A. visszalépése.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) Hir szerint gr. Festetich Andor földművelésügyi miniszter készül megválni tárczájától ama differenciák miatt, melyek közte és Bánffy, valamint Lukács pénzügyminiszter között támadtak. — A tárczára Perczel Dezső belügyminisztert emlegetik, kiről inkább reménylik, hogy a kormányra fenyegető agrár-akciót meg fogja békíteni.

A miskolci mandátum.

Budapest, április 17 (Saját tud. táv.) Hermann Ottónak muzeumórré leendő kinevezésével a miskolci felső kerületben új képviselőválasztás lesz, melyen a kormány Vörös László államtitkárt akarja fölléptetni.

A szerb helyzet.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) A szerb radikális és liberális párt teljesen visszavonult a választásoktól, mert Sándor kijelentette, hogy bárminő szótöbbséggel fognak is a szkupcsinába jönni, Krisztics nem fogja őket oda beereszteni.

A japán-kinai bébe.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) Tien-Csinből vett értesülés szerint a császári proklamáció felhatalmazza Li-Hung-Csangot a békeszerződés aláírására. A feltételek 200 millió tael fizetése, a Lin-Tung félsziget átengedése az éjszaki szélesség 40-ik fokáig, Formosa sziget átengedése, 5 új kikötő megnyitása Pekinget is beleértve, a Likin-adó megállapítása legfeljebb 2 százalékban. A japán iparnak (különösen a gyapotiparnak) szabadüzése a kínai birodalomban. — A meghatalmazottak a végleges szerződést tegnap aláírták.

Natalia Belgrádban.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) Belgrádból jelentik, hogy Natalia királyné május hó 10-én odaérkezik. Az ünnepélyes fogadtatásra az előkészületeket már most megkezdték.

A czár és czárevna Moszkvában.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) A czár május 18-ikát, születésnapját, nejével együtt Moszkvában fogja megülni.

A beteg württembergi trónörökös.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) Stuttgarti távirat jelenti, hogy a lováról leesett Albrecht herceg az éjt nyugodtan töltötte és állapota teljesen kielégítő.

Közgazdaság.

Egy főpásztor körlevele az uzsora ellen.

Spanyolország primása, a toledoi biboros-érek Monescillo az uzsoráról pástor levelet bocsátott ki, melynek nevezetesebb pontjait minden kommentár nélkül ime itt közöljük.

A nép nyomorának okául nevezi a főpap a börze zsarnokoskodását, a zsidó bankot, a zsidó tőkét és uzsorát így folytatja.

Mig a becsületes munkás fárad, alkot s verejtékével megszerzi mindazt, a mi a nép megélhetéséhez szükséges, addig a zsidó bank, mely sem mezőgazdasággal, sem egyéb hasznos munkával nem foglalkozik, egyedül saját nyemrényének s vagyonának szaporításán fáradozik. Az uzsora ravaszul betolódik a munkás csendes otthonába, a polgárok családi szentélyébe s kimeríti a közjólétnek minden forrását.

A váltók és kölcsönök kíséretében ott látjuk az erkölcsök, a becsületesség sülyedését, más oldalon a pénzüzerek magas iskolájának gazdagodását.

Tény, hogy a zsidótöke az államok közti béke és háboru felett határoz, hol a nemzeteket egymás ellen felbujtva, hol a békekötéseket

nél közbenjárva, ebből a legnagyobb hasznót ez által a nemzetek feletti uralmát magának biztosítva.

Államok, vagyonos és vagyontalan osztályok békába verve, ki vannak szolgáltatva ezen Krózusok hatalmának, megfosztva jelleműktől, vallásuktól, erkölcsüktől a keresztény családok csendes boldogsága romba dől.

Gouosz szándékából szájkosarat raknak a társadalomra s nagy vállalatok és előnyös missiók neve alatt tervszerűleg készítik elő a mindent elnyelő örvényt.

Ez a szájkosár a kölcson, mely a családok megrontásának, az államok megaláztatásának előidézője. Az ingatlan vagyon ki van szolgáltatva a szívtelen és istentelen hitelezőknek, az államok pedig a zsidóbank kemény járma alá vannak hajtva.

Még sok türelemre van szükségünk, míg ez az isteni törvény előtt megvetett zsarnokság megszűnik. Az anyaszentegyház nem csak panaszosan tekinti ezen szégyenletes tetteket, hanem el is ítéli azokat. A nép azonban menedéket talál ellenük — akár erkölcsi, akár politikai tekintetben — védő szárnyai alatt azon egyháznak, mely vele együtt érez és szenved.

Nagyvárad, 1895 ápril hóban.

Fordításban közli:

Rimler Pál.

Ezredéves kiállítás. A kereskedelemügyi miniszter Kovács Gyula dr.-t, a kereskedelmi muzeum aligazgatóját, eme minőségében való meghagyása mellett, a kiállítás tartamára szolgáltatott az ezredéves kiállításához osztotta be.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. április 16.

Készárú üzlet. Külföldről emelkedő árak hírére vetjük, melyek Amerika kedvezőlenebb termés kilátásai által okát. Ezen tudósítások befolyása alatt kész buza nálunk élénk kereslet tárgya lett és mivel a kínálat nem felelt meg a vételek mértékének, az árak 5—10 krnyit

javulást tüntetnek föl. Szilárd iránzat mellett 15.000 q. hazai buza kelt el.

Idegen búzákból 1200 q. 78 k. szerb buza adatott el 5.77 1/2 frton, vámmentesen őrési engedéllyel.

Rezs iránzata tartott 5.80—5.90 frt küzt.

Mirpa iránzata nyugodt üzlettel.

Tengeri és zab iránzata szilárd.

II. Határidő üzlet. A mai üzlet csendes hangulatban indult meg, a nap folyamán azonban Amerikából és Oroszországból néhány vidékéről kedvező hírek érkeztek a vetések állásáról és a perczen uális kimutatás a kilátások csökkentését mutatja.

Előfordult kötések: buza tavaszra 7.03—7.08 frt, buza május—júniusra 6.93—6.98 frt, rozs tavaszra 5.90—5.94 frt, tengeri máj.—jun. 6.60—6.64 frt, zab tavaszra 6.70—6.77 forint, szept. okt. 6.10—6.14 frt káposzta-repce augusztus—szeptemberre 10.40—10.50 forint.

Sertés-üzlet.

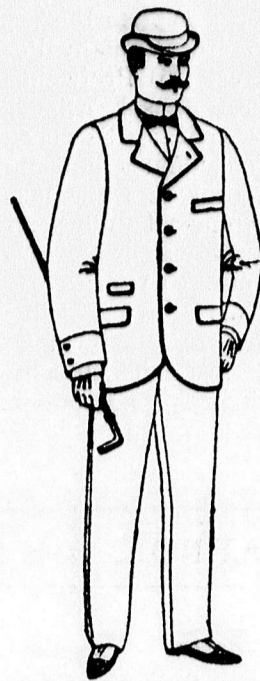
Kőbánya, április 16. Készlet: 140.780 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 45—46 kr.; közép: 45 1/2—46 1/2 kr.; súldó kövér: 48—49 kr.; sovány: 46—47 kr.; román: —; Szerb kövér 45—46 kr.; könnyű 44. 45 kr. A hizott sertés üzlet iránzata: kissé kellemesebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. április 17-én.

Magyar aranyjárdék 4%	123.50
Magyar koronajárdék	99.25
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 1/2%	126.—
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	103.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	124.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar nyereségi sorsjegy-kölcson	162.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcson	151.25
Osztrák járadék papirban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	123.50
Osztrák korona járadék	101.50
1860. osztr. államsorsjegyek	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1095.—
Magyar hitelbank részvény	463.—
Osztrák hitelintézet részvény	402.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény	445.50
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	967.—
Német birodalmi márka	59.75
London vista	122.25
Paris vista	48.40
20 márkás arany	11.95

NYILTTÉR.

Fekete és kék Kamgarn öltönyök 15 frt, divatos Cheviot öltönyök 12 és 17 frtért kaphatók

Neumann M.

férfi-ruha-üzletében Nagyváradon csakis Bémer-tér, Kishídfő. (Czégemet hasonnevű czéggel kérem össze nem téveszteni. Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltetnek. Meg nem felelő árak szívesen kicseréltetnek. 22—75

Önkéntes árverés.

A László-malom I-só telepén **f. hó 19-én**, pénteken d. u. 3 órakor ócska géprések, ponyvák, csigásorok (Flaschenszöge), vasuti vágányok, ócska zink trieurök, bouilleur kazánok, sárga és vörösréz tárgyak önkéntes árverés útján el fognak adatni, mely árverésre a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Nagyváradon, 1895. április 13-án.

A László-malom felszámoló-bizottsága.

(94) 3—3

Szent László-nyomda-részvénytársaság

Nagyváradon, Apáczá-utca 3. szám.

Ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű könyvnyomdai munkákra úgy mint:

Napi és heti folyóiratok, irodalmi művek, iskolai értesítők, úrlapok, rovatos ívek, továbbá diplomák, részvények, oklevelek, bizonyítványok, eljegyzési és esketési kártyák; névjegyek, gyászjelentések, bál meghívók, tánczrendek, számlák, árjegyzékek, körlevelek, jegyzői, ügyvédi és közjegyzői nyomtatványok, valamint falragaszok legizlésebb kivitelben való előállítására, úgy fekete mint színes nyomással a legjutányosabb árak mellett.

Raktáron tart egyházi nyomtatványokat, u. m.: **Kereszteltek, Egybekelték és Megholtak anyakönyve, ezeknek kivonati ívei, Templomszámadási ívek, Bevétel- és Kiadás, Alapítványi jelentések, stb. stb.**

Megrendeléseket elfogad a nyomda üzletvezetője.

A nyomda egészen újonnan a legdivatosabb és izlésebb betűkkel, valamint légszesz-motorral van felszerelve és elsőrendű munkaerők fölött rendelkezik.

Mindezeknél fogva vagyunk bátor vállalatunkat a t. cz. közönség szíves pártfogásába ajánlani és maradunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad, 1894, december hóban

(5) 0—28

A Szent László-nyomda-részvénytársaság.

→ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. ←